

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1056

Vragen van de leden **Becker, Yesilgöz-Zegerius** en **Koerhuis** (allen VVD) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van Veiligheid en Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht «Steen door de ruit en dreigbrief Molukse wijk in Elst»* (ingezonden 21 oktober 2020).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 10 december 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 890.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Steen door de ruit en dreigbrief Molukse wijk in Elst» en ook met eerdere berichtgeving over soortgelijke incidenten zoals «Molukse jongeren maken afspraken om wijk Maastricht «Moluks te houden»?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 4 en 5

Klopt het dat er in Nederland afspraken zijn tussen gemeenten en woningcorporaties over «Molukse wijken» en over het verstrekken van voorrang voor een woning aan mensen met een Molukse achtergrond? Kunt u toelichten wat de achtergrond en de huidige stand is van dit beleid?

Welke afspraken zijn er met de gemeenschap(pen) gemaakt over wijken waarvoor een toewijzingsbeleid op basis van (culturele) afkomst en/of

¹ De Gelderlander, 15 oktober 2020 «Steen door ruit en dreigbrief: huurster weggepest uit Molukse wijk in Elst» (<https://www.gelderlander.nl/overbetuwe/steen-door-ruit-en-dreigbrief-huurster-weggepest-uit-molukse-wijk-in-elst-a42889b26/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2Furl%3Fsa%3Dt%26rct%3Dj%26q%3D%26esrc%3Ds%26source%3Dnewssearch%26cd%3D%26ved%3D0ahUKEwjQ94uKlRnsAhWGsKQKHauWDglQxfQBCDAwAA%26url%3Dhttps%253A%252F%252Fwww.gelderlander.nl%252Foverbetuwe%252Fsteen-door-ruit-en-dreigbrief-huurster-weggepest-uit-molukse-wijk-in-elst%7Ea42889b26%252F%26usg%3DAOvVaw3P47Uf0yxDPoGg2sFMVkkB>)

² NOS, 28 mei 2019 «Molukse jongeren maken afspraken om wijk Maastricht «Moluks te houden»» (<https://nos.nl/artikel/2286606-molukse-jongeren-maken-afspraken-om-wijk-maastricht-moluks-te-houden.html>)

nationaliteit wordt toegepast? Kunt u hierbij nader toelichten waarom deze afspraken zijn gemaakt en waar deze afspraken zijn vastgelegd? Welke andere afspraken met bijvoorbeeld woningcorporaties of gemeenten zijn er ten aanzien van de betreffende aparte wijken?

Klopt het dat deze wijken vroeger onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Financiën vielen? Kunt u toelichten wat de actuele eigendomsconstructie van deze wijken is?

Antwoord 2, 4 en 5

Na de beëindiging van het Nederlandse bestuur over Nederlands-Indië zijn in 1951 veel Zuid-Molukkers die beroepssoldaat waren in het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger met hun familie naar Nederland gebracht³. Aanvankelijk werden zij opgevangen in zogenoemde woonoorden. Vanaf het begin van de jaren zestig ging de overheid ervan uit dat deze mensen langdurig in Nederland zouden verblijven en werden de woonoorden opgeheven. De bewoners werden gehuisvest in voor hen bestemde woonwijken. Deze woonwijken werden aanvankelijk beheerd door Dienst der Domeinen (nu Domeinen Roerende Zaken) van het Ministerie van Financiën. In deze wijken gold een voorrangsregeling voor Molukkers die er zich wilden huisvesten. Vanaf de jaren 80 zijn die wijken vanuit de Dienst der Domeinen overgedragen aan woningcorporaties, hetgeen leidde tot onenigheden met de bewoners omdat de voorrangsregeling zou verdwijnen. Daarom sloot de regering in 1986 een overeenkomst met de grootste Molukse organisatie, waarin onder meer werd overeengekomen dat het Molukse karakter van deze wijken zou worden behouden. In de meeste van die wijken krijgen Molukkers nog steeds voorrang bij toewijzing van een woning.

Vraag 3

Hoeveel wijken zijn er in Nederland waarvoor een toewijzingsbeleid op basis van (culturele) afkomst en/of nationaliteit wordt toegepast?

Antwoord 3

In 2017 was er in ongeveer 45 gemeenten een zogenaamde Molukse wijk, waar zo'n 40 procent van de ongeveer 45.000 Nederlandse Molukkers woonden.⁴ Zo'n wijk kan bestaan uit een paar straten maar er zijn ook buurten met meer dan 1500 bewoners. In de meeste van die wijken krijgen Molukkers voorrang bij toewijzing van een woning op basis van de eerdergenoemde afspraken.

Vraag 6

In hoeverre deelt u het beeld dat er sprake is van een terugkerende discussie in gemeenten met een aangewezen Molukse wijk, omdat spanningen ontstaan als niet-Molukkers een woning willen betrekken met soms zelf veiligheidsincidenten tot gevolg?

Antwoord 6

Dat beeld deel ik niet. In het merendeel van de gevallen zijn er geen problemen bij de toewijzing van woningen. Slechts in uitzonderlijke gevallen leidt dit tot een incident. In bijna alle gevallen kunnen zulke incidenten voorkomen worden door goede afspraken tussen de woningcorporatie en de bewoners van de wijk.

Vraag 7 en 8

Deelt u de mening dat, indien het uitgangspunt is dat de aangewezen Molukse wijken zijn gesticht om historisch begrijpelijke redenen, deze context niet generatie op generatie zonder meer gelijk blijft?

Deelt u het algemene uitgangspunt dat het niet bevorderlijk is voor een samenleving wanneer bevolkingsgroepen in etnisch gesegregeerde wijken leven en dat in tijden van krapte op de woningmarkt het moeilijk te verdedigen is dat de ene bevolkingsgroep voorrang krijgt boven de andere? Zo ja, bent u bereid het gesprek aan te gaan met de Vereniging Nederlandse

³ Factsheet Molukkers in Nederland, 2011. FORUM, instituut voor multiculturele vraagstukken.

⁴ <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/05/19/nog-45-gemeenten-hebben-aparte-molukse-wijk-9344587-a1559706>

Gemeenten (VNG) en de Molukse gemeenschap over de spanningen die in deze wijken kunnen ontstaan en de wenselijkheid van voortzetting van dit beleid?

Antwoord 7 en 8

Zoals hierboven beschreven, zijn er met de Molukse gemeenschap afspraken gemaakt over voorrang bij toewijzing van woningen in bepaalde wijken. Ik ben van mening dat deze specifieke afspraak niet los van de historische context gezien kan worden. Buiten de incidenten waarvan de Gelderlander en de NOS melding hebben gemaakt, zijn mij vooralsnog geen signalen bekend die aanleiding geven tot een herijking van deze afspraak.